

„EDINOST“
Izhaja po trikrat na teden v šestih iz-
dankih ob torkih, četrtek in
sobotah. Zjutranje izdaje iz-
haja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7.
uri večer. — Obojno izdaje stane:
na jeden mesec . . . 3.00, izven Avstrije 4.00
na tri mesece . . . 8.00 „ „ „ „ „ „ „ „
na pol leta . . . 15.00 „ „ „ „ „ „ „ „
na vse leto . . . 30.00 „ „ „ „ „ „ „ „
Na naročbe brez priložne naročilne se
ne jemlje ozir.
Posamične številke se dobivajo v pro-
dajalnicah tobaka v Trstu po 3.00, izven
Trsta po 3.00, sobotno večerno
izdaje v Trstu 4.00, izven Trsta 5.00.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorako.

Oglašajo se računsko po tarifi v petih; za
naslove z dobrotami škrtni se plačuje
prosto, kolikor obsega tiskanih vrstic.
Poslana osmetneno in javno objavljena, da-
maži oglašitve itd. se računajo po ogorodih.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uradno:
ulica Cavoura št. 13. Vsako pismo mora
biti frankovano, kar nefrankovane se ne
sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina, reklamacija in oglašje spre-
jema upraviteljsko uradno. Moline pie-
sole hit. 3. II. nadst. Odpote reklamacije
so proste poštnine.

„V edinosti je moč!“

Deželni zbor tržaški.

(IV. seja dne 8. februvarja 1895.)

Zadnja seja sedanjega zasedanja poka-
zala je jasno, da italijanska večina našega
deželnega zbora ni nestrpna le proti sloven-
skemu življenju naše mestne pokrajine, ampak
da hoče imeti in varovati povsod in v
vsem „izključno italijanski značaj“ Trsta in
okolice. Postavila se je zato po robu proti
vis. c. kr. vladi, ker ista ni imenovala novim
državnim pravnikom za Trst — Laha!

Kako se je vršila ta pomenljiva seja,
razvidno je iz nastopnega poročila.

Predsedoval je deželni glavar dr. Ferd.
Pitteri; prisotnih bilo je 33 poslancev. (Okoli-
ščanski poslanci se seje seveda niso udeležili.)

Najprvo je prijavil gosp. deželni glavar
zbornici za nas veselo vest, da presvetli
cesar ni potrdil zakona o nadzoro-
vanju šol, vsprejetega v prejšnjem zase-
danju. (Obligatni hrup.) (To so vam zakono-
dajci — niti eden važnejših zakonov ne
more zadobiti cesarskega potrdila. Ured.)

V deželni odbor za revizijo zemljiško-
davnega katastra so se izvolili kot pravi
člani posl. Mauroner, dr. Gairinger
in Avgust Valerio, kot namestniki pa
Vincencij Sancin iz Škedenja, dr. Gustav
Kravsenek in Jakob Košuta iz av.
Križa.

Zatem je predlagal posl. Gairinger
v imenu deželnega odbora nekoje spremembe
na stavbinskem zakonu. Ker pa je poslanec
Berla m naglašal, da so potrebne še druge
spremembe, razum onih, koje predlaga dež.
odbor, vsprejet je bil predlog poslednjega,
da se vsa predloga vrne deželnemu odboru
v proučevanje.

Do tu je šla stvar gladko. A tu so u-
prizorili zopet demonstracijo proti
vladi. Posl. Cambon je namreč interpe-
loval vladnega zastopnika, da-li je novoime-
novani višji državni pravdniki vešč italijan-
skemu jeziku in koji razlogi so naveli vlado,
da ni izvolila funkcionarja izmed uradnikov
lastnega upravnega obsežja. Interpelant je
naglašal, da živimo v dobi neprestanih
presenečenj, skrajno žaljivih „národnemu ču-
stvom“ Vidi se skoro nemogoče, da ta
žaljenja „naših pravic“ prihajajo jedno za
drugim ravno pod tem ministerstvom spravl-
jivosti, ki si je postavilo v program, da hoče
vladati jasno nepristranostjo, ter je obljubilo,
da bo brezpogojno spoštovalo „posest in
narodno last“ vseh narodov v državi. (Nič
ne bi imeli proti temu, da je g. interpelant
hotel vedeti, ali je novi dostojanstvenik vešč
tudi italijanski, ali temu moramo opore-
kati, ako bi hoteli gospoda, da mora biti
vsak višji funkcionar — njih somišljenik.
Zakaj pa niso vprašali, ali zna novi višji

državni pravdniki tudi slovenki, saj mu
bode na novem mestu istotako služila sloven-
ščina kakor italijanščina? Op. ured.) Vladni
zastopnik je odgovoril na to interpelacijo, da
ni zadosti obveščen o stvari. Prosi torej de-
želnega glavarja, da se mu dostavi ta inter-
pelacija.

Tej demonstraciji je sledila druga: proti
Slovencem in proti duhovščini. Posl. d'Angeli
je namreč utemeljeval svojo
v našem listu že priobčeno resolucijo, v ka-
teri je rečeno, da je v Trstu razmeroma veliko
preveč neitalijanske duhovščine, da se širijo
slovenske prepovedi in slovensko petje ter
da je postopanje škofjske kurije prek in
prek nedobrohotno nasproti italijanskemu
meščanstvu. Vse to da je skrajno škodljivo
narodnemu pravu in verskim potrebam te
mestne pokrajine. Deželni zbor protestuje
torej proti nenarodnemu postopanju kurije in
duhovščine ter nalaga dež. odboru, da uporabi
vsa postavna sredstva, da se v zadovoljenje
opravičenih narodnih in verskih stremeljenj
premene sedanji odnošaji cerkve in lokalne
duhovščine.

V svojem utemeljevanju je d'Angeli na-
vajal številno razmerje prebivalstva po ná-
rodnosti na podlagi zadnjega ljudskega štetja
ter prišel seveda do zaključka, da se Itali-
janom godi grozna krivica. Pozabil je pa pri
tem povedati, kako se je vršilo to ljudsko
štetje in pa notoriško in neutajljivo istino,
da se bogosluženje v tržaških
cerkvah vrši po dobrih treh de-
lih v italijanskem jeziku. Pa saj
gospoda sami vedo vse to, ali njim je le do
tega, da bi slovenski jezik popolnoma iztis-
nili iz tržaških cerkev in da bi tudi Cerkev
upregli v jarm svoje pollaševalne politike.
G. poslanec d'Angeli reklamuje ognjenimi
besedami pravico za vse Italijane, da na tej
„italijanski zemlji“ morejo slušati besedo
božjo v svojem jeziku. Dobro, ljubček Angeli,
to isto velja tudi za slovenske vernike, ka-
teri tudi hočejo slušati besedo božjo v svo-
jem jeziku, a brez vsacih postranskih politiko-
narodnih namenov, o čemer pa nismo povsem
prepričani o onih „verniki“, v kojih imenu
protestuje g. posl. d'Angeli.

G. poročevalec je primerjal na to, kako
postopajo cerkvene oblasti v zgornji okolici,
kjer so „Slovinci v večini“ in pa kako po-
stopajo v mestu. Dragec, tudi tu se ti je uri-
nila mala pomota. V zgornji okolici žive
samo Slovenci, v Trstu pa živi poleg Itali-
janov več tisočev slovenskih vernikov, veliko
več, nego nam pravi ljudsko štetje. Cerkevne
oblasti vedo to prav dobro, kajti njim niso
merodavne številke ljudskega štetja, ampak
število vernikov, ki resnično obisku-
jejo cerkev. Cerkevne oblasti vedo to
in po tem si morajo tudi urejati svoje posto-

panje v zmislu enakopravnosti, ki je vrhno
načelo naše katoliške Cerkve. Da pri-
hajajo na škofjski sedež tržaški navadno
Slovani, je res, a na tem niso krive cerkvene
oblasti, ampak Italijani sami, ker se nočejo
učiti drugih jezikov. Je že tako, spoštovani
gospod d'Angeli: slovanski duhovniki mo-
rejo ustrezati Slovanom in Italijanom, itali-
janski pa ne, a pri nameščenju dostojan-
stvenikov — bodisi cerkvenih ali posvetnih
— mora biti odločilna le sposobnost, ne
pa rojstvo. — Poročevalec d'Angeli očita
nadalje, da v škofjski konvikt prihajajo učenci
iz Kranjske, Češke in Moravske. Gledé na
to dejstvo naglašati nam je jednostavno —
in to potrjuje tudi „Il Popolo“ —, da so
vol gojenci konvikta iz te škofije
tržaške. Dva sta bila res rojena na Kranj-
skem, a še ta dva pripadata tej škofiji.

Kaj čuda — vsikla d'Angeli — ako
tudi duhovniki, došli doli z gora, ki so pri-
nesli s sobo običaje sicer dobrega ali okor-
nega ljudstva in ki ne poznajo ni naših od-
nošajev ni našega jezika, ako taki duhov-
niki ostanejo tuji italijanskemu ljudstvu in
brez one blagodejne povzdige, katero morejo
podeliti jedino le znanost, vzgoja in pozna-
vanje potreb človeških!!

No, no! Mar misli gospod d'Angeli, da
se slovanski duhovniki vzgajajo v kakem
gozdu med dvjaki? Mar se ne vzgajajo po
istih predpisih kakor italijanski duhovniki?

Potem, ko je gospod poročevalec tako
lepo prispodobil slovenske duhovnike itali-
janskim, zapel nam je tisto lepo pesem o
panslavizmu slovenskih duhovnikov, ki
vladajo v naših cerkvah in ki prepelajo in
molijo v takem jeziku, kojega k večem razu-
mejo kmetje in dekle.

Bravo! Tak je liberalizem naše gospode,
ki bi hoteli odrekati tolažbo sv. vere vsem
onim, ki ne nosijo — glave-rokavic!!

Seveda je gospod poročevalec povedal
nadalje, da se propovednica zlorablja v po-
litiško namene in da se s prižnice doli na-
poveduje vojska italijanskemu jeziku in go-
spodstvu. O tej trditvi bi lahko molčali, ker
dobri mož ni navel nijednega konkretnega
slučaja. Vendar pa moramo povedati, da,
kjer duhovnik nastopa proti italijansko-židov-
ski stranski — in ne proti italijanski narod-
nosti — dela to izven cerkve kot
državljan in pod varstvom avstrijske
ustave in po isti pravici, koje zahtevajo go-
spoda za najobskurnejšo osebo, ako je na
njihovi strani.

Slednjič je dal gospod poročevalec po
nosu tudi slavni vladi, katera v vseh stro-
kah javnega življenja povspesuje neko plemo,
„ki ni naše“ in ki nima nikakih pravi-
c v tej mestni pokrajini. — Oho,

one osebo, katerih zanimivo usodo sem čital
prejšnji večer s Franciko: mislil sem, kdaj
doživim sam kaj takega ter želel, da bi kdaj
še o meni spisal kdo tako lepo povest. Te-
daj sem namreč še veroval, da so vse po-
vesti resnice, da so osebe v njih res tako
živele in tako trpele! —

V povesti o meni pa bi morala biti tudi
Francika; njo bi moral ljubiti še kdo drug,
— stariši bi mi jo odrekli, ko bi jo prišel
snubit, — prisilili bi jo, da se zaroči z ne-
ljubljenim, grdim, surovim človekom, a Fran-
cika bi skočila nato v tisti tolmun poleg
grajščinske žage iz obupa, jaz pa bi šel v
samostan ter hodil molit kot bled, sah menih
v ostri kuti na njeno mogilo. . .

Tako sem sanjaril; oče pa mi je tiste
dni prisodil parkarj „ostri zapor ob suhem
kruhu in vodi.“ —

Ej, da bi bil vedel vzrok moje raztre-
senosti! —

Postajal sem pa bolj in bolj zanižljen,

počasi, le počasi, dobri, a prevroči mož! O
tem, da-li ima slovensko plemo kako pravico,
niste kompetentni soditi vi, v to imamo neko
drugo instancijo, — avstrijske osnovne
zakone.

Naglasivši konečno, da hoče škofjska
kurija raznaraviti národní značaj
cerkev, priporočil je svojo resolucijo slav-
nemu zboru, kateri jo je tudi vsprejel —
soglasno in brez debate. Kdor bi
mogel povedati, kje so bili v istem trenutku
naši slavni „konservativci“, dobi od nas groš
v nagrado.

Ni treba praviti, da je po vsprejetju te
resolucije tudi galerija storila svojo „pa-
trijotisko“ in židovsko liberalno dolžnost po
svoje! Saj ima dovelj „šole“!

S tem je bil završen „zanimivi“ del
vzporeda te seje.

Na to so vsprejeli še dvojce resolucij
v tem smislu 1. da se državne železnice po-
polne z gradnjo storila svojo „pa-
trijotisko“ in židovsko liberalno dolžnost po
svoje! Saj ima dovelj „šole“!

Slednjič so vsprejeli predlog deželnega
odbora, s katerim pripoznava zbor potrebo
gradnje justične palače v Trstu, ter so nalo-
žili deželnemu odboru, naj uroči g. minister-
skemu predsedniku peticijo v tem zmislu.

Odgovor.

Vzlic vsemu „izključno - italijanskemu“
značaju mesta tržaškega izhaja pri nas vendar-
le tudi nemški dnevnik — „Triester Zeitung“
mu pravijo.

Ne mislimo se spuščati v globokomuna
razpravljanja o potrebi ali nepotrebi tega
lista, kajti zadošča nam dejstvo, da je list
ravnokar završil že XLIV. tečaj svojega
življenja. To bi kazalo, da je list potreben,
če ravno ne širši javnosti, pa ožjim krogom.
In res sodijo ne ravno najneumnejši ljudje,
da ima ta list intimne zveze z imenitnimi
krogi, od katerih mu ob posebnih slučajih pri-
hajajo inspiracije, telesna hrana pa redno.
Pri takih okolnostih je seveda lahko umevno,
da list more ne le izhajati vsaki dan, ampak
da „izhaja“ tudi razmeroma dobro.

V živi zavesti o imenitni prisojeni mu
nalogi, ne ogleša se rad in pogosto v zboru
glasnobesednih mu tovarišev o naših vsak-
danjih razmerah in razmericah, političkih
praskah in národnih prepirih. Navzel se je
nekega ledenomrzlega ponosa, kateri mu ne
dopušča, da bi se navadno spuščal v kontro-
verze o jezikovni ravnopravnosti vseh dr-

otožen; lea so mi bledele in hodil sem okoli
kakor megle brez vetra.

Prve srčne rane! — Ne vem, kako ču-
tijo drugi, a že kot nespameten otrok bil
sem strašno občutljiv, in afekti so naprav-
ljali i na mojo zunanost že tedaj velikaški
utis; bil sem ali prav razposajeno, divje ve-
sel ali pa žalosten in pobit kot bi hotel
vsak hip izdahniti „nesrečno“ svojo dušo! —
Ljubil sem Franciko z vsemi prežgodaj
razvitimi čutili svojega srca in svojega te-
lesa. Trpel sem pa veliko ob neharmoniji
mej svojo dušo in svojim telesom! —

Vedno sem bil tik nje, stiskal jej ročice,
gledal jej v rujavi očesci, božal njen beli
obrazek ter bil ljubosumen in hud na vsa-
kega tovariša, s katerim je spregovorila pri-
jazno besedico. . .

Dobro se še spominjam, da me je zgra-
bila jedenkrat v šoli tolika želja gledati njen
obrazek, da sem navlašč dreznil tovariša
med rebra, da je zakričal, samo da sem mo-

PODLISTEK.

Gradišcarjeva Francika.

(Izr. novelica).

„Francika, novo knjigo imam, krasno
knjigo!“ — sem dejal, ko sem prisopel po
stopnicah k njej.

„Novo? — To je lepo! — Ali so ti jo
kupili gospod nadučitelj?“

„Ne. — Oče mi je ni hotel dati, ker
misli, da sem še tako neumen otrok, da je
ne bi razumel! — Pa kaj ne, Francika, sku-
paj jo bova brala in drug drugemu razkla-
dala, morava jo razumeti!“

„A če izvedo o tem tvoj gospod papá!“
Nič ne izve. Pri tebi jo skrijem. — Ko
pa jo prebereva, povem mu sam vse, da bo
vedel, da nisem več tak otrok!“

In potem sva jo brala, a s tolikim nav-
dušenjem in s takim veseljem kakor še no-
beno drugo knjigo! — Časih sva se držala
za roke, težko sva sople in zdajci je zapla-

kala Francika ihtec: „Ti ubogi Zorin!“ —
jaz pa sem vzdihnil: „Ubožica Dela!“ —
Brala sva z neko nemirnostjo, neko nestrp-
nostjo, katere nisva občutila niti pri najgroz-
nejši povesti o roparjih in duhovih: bila sva
slepa za vso okolico, nisva videla, kako lepo
solnce zunaj sije in ne čula, kako veselo
pojo ptički na širovejnatih lipi tik grajščin-
skega mlina.

Nove misli, nove želje so se porodile v
najinih dušah, — nó niso bile nove, zakaj
skrite so bile le v temi in nerazvite ter ne-
jasne ležale na dan najinih src. . .

In predtuda sva še mnogo drugega iz „Zvo-
na“, — izmaknil sem še nekaj drugih knjig
— marsičesa pa nisva razumela ter je takoj
pustila. Pri pripovedih pa sva nekaj časa
plakala, nekaj časa se smejala; a vendar
sva bila še vedno vesela in srečna. — A no
dolgo. —

V šoli sem postal jako nepazljiv;
vedno sem bil razmišljen. Mislil sem pač na

žavljano, o političkih prava, o ustavni svobodi itd. itd. Nekako od zgoraj doli in prezirljivo gleda na druge svoje tovariše, ki se dan za dnevom kregajo in pehajo za take — malenkosti.

Ali ravno v tem ledenomrzlem ponosu in v tem prezirljivem izogibanju vsake-danjemu hrupu in vrišču, tiči veljava naše „Triesterice“: redkokdaj se oglasi, ali kadar se oglasi, tedaj že vemo, da so jo imenitni povodi — pri čemer pa ne treba ravno, da bi mislili na zadrego — doveli in prisili do govorjenja.

In ob takih imenitnih slučajih vzbuja naša „Triester Zeitung“ kolikor toliko senzacije — sicer ne ravno s tem, kar je povedala, ampak veliko bolj z dejstvom, da se je sploh oglašila. Take trenutke v življenju našega nemškega lista smatrajo mnogi in razsodni ljudje vsikdar simptomatičnimi — kot zanesljivo znamenje, da se je nekaj pokvaril mehanizem na uri našega javnega življenja ter da ne deluje redno.

Važnost naše „Triester Zeitung“ ni torej toliko stvarne nego simptomatične naravi. Kajti, ko se oglasi ona, nas ne zanima toliko to, kar je rekla, ampak zanimiva nas veliko bolj vprašanje: zakaj se je oglašila?!

Tako je bilo tudi, ko je „Triester Zeitung“ pod konec minulega leta prijavila tisti glasoviti svoj „dobro mišljen nasvet“ — „Ein Vorschlag zur Güte“, s katerim je vabila nas primorske Slovence — Hrvate in Slovence, to je naglasila še posebno —, naj na kateri koli način objavimo svoj program, obsežajoč vse konkretne želje, o katerih menimo, da so opravičene.

V prvi hip bi bila kmalu ogrela tudi nas toplota besedij, kakoršnih zares nismo vajeni pri ledenomrzli naravi nemškega lista tržaškega; ali liki mrzel curek ohladilo nas je drugo vprašanje: Kaj in kje je povod tej toploti?? Ob tem vprašanju — ki se nam je usililo neizprosno — se je ohladila temperatura tudi v našem srcu, da smo jeli misliti in razglabljati in da smo slednjič prišli do zaključka, da ne izvira iz pristne dobrohotnosti ta v predalih „Triesterice“ ne navadno topli ton. In skoro sramovali smo se sami pred seboj, da smo bili toliko najvini, da smo mogli verjeti le za jeden sam hip, kar je nemogoče in neverojetno: da bi bilo namreč še danes ljudij, živečih med nami, ki po 3 desetletjih ustavnih in političkih borb, po tolikih izjavah v to poklicanih činiteljev, po neštetih resolucijah in govorih v parlamentu in izven parlamenta, iz kratka: po tolikih sijajnih manifestacijah narodne volje ne bi vedeli in poznali konkretnih želja primorskih Slovanov.

Vemo sicer, da se oni krogi, katerih menjenja in namene zastopati je „Triesterice“ velika čast, niso nikdar posebno zanimali za gnotne, da ne govorimo o kulturnih potrebah in političkih pravicah Hrvatov in Slovencev; vemo sicer, da so jim — njim, ki stoje višje gori nad nami — vidijo naše vsakdanje potrebe tako neizrečeno majhne in smešne — a vendar si moramo misliti, da jih razžalimo, ako jim ne prisodimo toliko razumne moči v induktivnem zmislu, pripomočjo katere so morali pogoditi že davno, kaj hočemo, kaj želimo in kaj zahtevamo mi Hrvatje in Slovenci Primorske. In tudi to jim ni moglo biti neznano, da je to, kar zahtevamo, ute-

ral iti klečat k očetovej mizi, pred katero je bila prva deklacija klop, konci katere je sedela moja Francika. Sedaj sem jej zrl lahko celo uro v ljubeznivi obrazek, skrivaj jej pomelikoval ter se nasmeheval.

Francika je instinktivno vedela, zakaj sem tako razmišljen in zakaj sem tudi dreznil onega tovariša; — odgovarjala mi je skrivaj z najljubšejsimi posmehi, a pazila je vendar-le na vsako očetovo besedico. —

Moj Bog, ženske so uganke, katerih ne razreši nihče na sveti, naj se porodi do sodnjega dne še milijone in milijone pesnikov! — Mož, gospodar stvarstva, močan, odločen, samozavesten zgubi v svojej zaljubljenosti vsako razsodnost, mirnost, zataji svojo moč, da je polhven kot jaguže, izgubi svojo samozavest, da je trepetajoč suženj. A ženska, ta nezna, odvisna stvarica, kaže se baš v ljubezni premišljeno, mirno, odločno, kot močnejši del ljubečega človeštva!

(Dalje prih.)

meljeno v onih, dan na dan toliko citiranih ustavnih zakonih, na katerih sloni vse naše političko življenje, kakor so morali vedeti istotako, da se želje in zahteve Slovanov Primorske dajo uresničiti do skrajnih posledic, ne da bi našim drugorodnim sodeželanom pri tem pal raz glavo ni jeden sam las.

Vse to so morali vedeti in — to je trdna naša vera — tudi vedo oni krogi, ki pokladajo v „Triesterico“, ne svoje menenje, ampak svoje namene. — In vendar nas povprašujejo božanstveno nedolžno in najvino, da bi jim človek skoro moral pasti okolo vratu solzami veselja v oči: Povejte vendar enkrat, kaj hočete in želite pravo za pravo!!!

Med nepoznanci je tako vprašanje razumljivo in opravičeno, ali med ljudmi, ki se poznajo že dolgo, je ne moremo smatrati resnim.

In zato se moramo povrniti k svoji prejšnji trditvi, da članek „Ein Vorschlag zur Güte“, prijavljen v „Triesterice“ z dne 18. decembra minulega leta, ni napravil ni najmanjšega utisa na nas po svoji vsebini in po svoji le navidezni tendenciji, pač pa se nam je videl kot važen simptom ali znamenje na političkem obzorju Primorske — znamenje namreč, da so imenitni krogi vzne-mirjeni, ker je že takrat nekaj viselo v zraku, kar je dišalo po resni krizi in kritičnih časih. Istri krogi pa so tudi vedeli, da se kriza more poroditi le iz dejstva, da so se dosedaj na neopustljiv način prezirale želje in zahteve Slovencev in Hrvatov, torej večine prebivalstva v pokrajini. In ravno ta slutnja, da se namreč bliža nekaj neuspešnega, potisnila je pero v ono roko, ki je napisala v „Triester Zeitung“ večkrat omenjeni poziv do Slovanov, naj vendar enkrat konkretno svoje želje. Ne torej nepoznanje želja in zahtev Slovencev in Hrvatov, ampak mučna zavest, da so se te obče poznane želje zame-njale do sedaj na neopustljiv način in da tako žaljivo preziranje mora slednjič vzbuditi iz mrteila tudi one, ki trpé škodo na tem, le-ta zavest je bila povod nenavadni in Slovanom prijazni besedi v „Triesterici“!!!

Po takem ne more nikdo zahtevati od nas — najmanj pa oni krogi, katerih vpliv sega do uredništva „Triesterice“ —, da bi tu zopet meritorno razpravljali o naših zahtevah ter da bi zopet in zopet konkretno želje, ki so itak obče znane in ki se dajo uresničiti brez težav — pri dobri volji.

Ali če že želé gospóda, ponudimo jim tudi mi kratek in jako jednostaven nasvet.

Do krize je res prišlo, do resne krize — prišlo je do krize, ker je moralo priti, ker tako nismo mogli naprej. V Trstu, Poreču in Gorici so morali Slovenci oziroma Hrvatje poseči po skrajnem parlamentarnem sredstvu, ki je pri rokah. In kaj to pomenja, ako se večina prebivalstva odreka sodelovanju pri javni upravi, ako je jela zdvajati vsled neznosnih razmer, to mora biti jasno vsakomur, in mora biti v prvi vrsti jasno onim krogom, ki stoje za „Triesterico“. Dosednje preziranje želja slovenskega prebivalstva, nasilstva, s kojimi deželnozborske večine v Trstu, Poreču in Gorici proganjajo isto prebivalstvo, to golo odrekanje pravice do najprimitivnejše narodne ekzistencije je moralo dovesti naše odnošaje do one nasprot-nosti, ki izključuje vsako uspešno delovanje za javni blagor in ki zastruplja vse čustvo-vanje v srcih onih različnorodnih sodežela-nov, koje je Bog postavil v to pokrajino, da žive v bratski ljubavi in medsebojni ljubezni. Naš politički in narodni vzduh je zastrupljen, a strup — mori!! V takem vzduhu ne moremo živeti in ne moremo vspevati; nam treba čistega zraka.

Glejte torej, da očistite po narodni ne-strpnosti in smešni domišljavosti izvestnih hegemonov okuženi vzduh v Trstu, Poreču in v Gorici! Sredstvo za to ni novo, a jako jednostavno je in je imate pri rokah — mi vsaj ne vemo drugega: dokažite z de-janjí, da smo vsi jednaki pred avstrijskimi zakoni, da temelj avstrijske države ne pozna gospodovalnih narodov na jedni in podrejenih na drugi strani, da teorija o superijornih in inferijornih narodih znači zločin-stvo proti življenjskim pogojem te skupne naše domovine — iz kratka

izvedite ustanovna določila do skrajnih posledic — in konec bude nesrečni krizi v deželi Primorski!

Želeliste, da vam prijavimo svoje želje — evo vam odgovor! Mi v resnici ne vemo drugečnega odgovora na „dobro mišljeni nasvet“ ljube naše nemške tovariše.

Politiške vesti.

Deželni zbori. V dež. zboru Češkem je pričela včeraj razprava o predlogu radi osnutja drugega okrajnega sodišča v Wekelsdorfu. Pred deželno hišo se je zbrala velika množica ljudij, koje je razgnala policija. V razpravi je cesarski namestnik dokazoval potrebo tega sodišča. Mladočeški poslanci so se najodločneje uprli tej predlogi, dokazujé, da je osnutje drugega sodišča v Wekelsdorfu nezakonito. Danes se je nadaljevala razprava.

V zadnjem izdanju smo že povedali, da je deželni zbor tirolski po dolgih razpravah slednjič vendar-le vsprejel po vladi predloženi brambovski zakon. Ali vlada je morala privoliti v razne koncesije. Te bi bile: da smejo v pokritje potrebnega števila podčastnikov pridržati tretje leto v službi le tretji del letnega kontingenta; da se dobavaj v orožju more znižati od 24 na 16 tednov in letni kontingent novincev se je znižal od 723 na 413 mož, torej za 310 mož. To so vsakako zdatne olajšave, katere je dosegel deželni zbor tirolski, a še tako spremenjeno predlogo je vsprejel le težkim srcem. A kar so dosegli Tirolci, dosegli so le po svoji do-sledni in neizprosni opoziciji. Vsakako bi bilo dobro, da bi izvestni drugi poslanci šli v šolo h konservativnim Tirolcem, kako se dela opozicija.

Panslavizem na vseh koncih in krajih. Evangelisti senjorati v Turč sv. Martinu se je obrnil do Njegovega Veličanstva s pritožbo proti določilom sinodalnega zakona, s katerim je madjarska geometrija tako razdelila cerkvena okrožja, da imajo Madjari v vseh konventih večino, s čemer je žaljena avtonomija evangeliške cerkve. Omenivši to pritožbo pravi neki madjarski list, da panslavizem v evangeliški cerkvi še vedno ne miruje. Torej tudi to je panslavi-zem, ako se lojalni podaniki pritožujejo pri svojem vladarju proti krivicam. O ti nesrečni „panslavizmu“, koliko krivice moraš pokri-vati se svojimi širokimi krili!

Antisemitski kandidat na Dunaju. Za dopolnilno volitev v državni zbor za du-najski okraj „Landstrasse“ postavili so anti-semitje kot kandidata mestnega svetovaleca Leopolda Steinerja. Mestni okraj Land-strasse je bil dosedaj zastopan vedno po nemških liberalcih; ako torej sedaj zmagajo antisemitje — in nadejajo se za gotovo, da zmagajo — značilo bo to hud udarec za nemško-liberalno kapitalistično stranko.

Baron Chlumetzky o koaliciji. Te dni je govoril v Brnu predsednik posl. zbor-nice, baron Chlumetzky o koaliciji. Kot bister mož ki ve, kje čevlji žuli nemško-libe-ralno stranko, je bil seveda poln hvale o sedanjem zistemu ter se je izjavil, da je koalicija neobhodno potrebna. Da bolj utrdi avoje menenje rekel je, da dandanes nima noben parlament v Evropi močne večine, ampak povsodi se morajo družiti sorodne si stranke.

To res velja, gospod baron! Hvale-vredno je, ako se družijo sorodne si stranke v delo za obče dobro. Ali velja pa to za našo avstrijsko koalicijo? No, tega ne verujete niti vi sami. Sorodne si stranke lahko delujejo skupno in uspešno, tudi če se njihovi programi ne vjemajo do zadnje pi-čice, ali pri nas so se združile stranke, ki si ne le niso sorodne, ampak katerih načela in temeljna naziranja so si naravnost dijame-tralno nasprotna — združile so se, ne da koristijo dobri stvari, ampak da preprečijo dobro: da preprečijo razširjenje volilne pra-vice na tisoče in tisoče koristnih in lojalnih državljanov.

Vaša analogija šepa torej na vseh nogah, gospod baron.

Gospod baron Chlumetzky je sicer mi-lostno priznal, da treba izvesti volilno pre-osnovo, ali tako, da ostane nedotaknjeno za-stopstvo interesov. Seveda je to tisto „kun-ština“ načelo: Operi mi kožuh, a nikar ga ne zmoči pri tem. Raznim stanovom in kor-poracijam naj se ohranijo neopravičene svo-boščine in prednosti, drugo pa naj se pre-

osnuje kakor drago. Mi pa smo zares rado-vedni, kako hoče gosp. baron o'praviti kri-čeče krive, ne da bi se jih dotaknil. Libe-ralizem nemške gospóde je zares velik, dok-ler ne škoduje lastni koži.

V poslanski zbornici Ogerski je iz-javil pravosodni minister, da smatra kot jedno svojih glavnih zadač izvedenje zakona o civilni poroki. Seveda: kaj bi sicer rekli „liberalni“ Žido-Madjari?! Kaj dé to, da je volitev v Čakovcu dokazala na jase-n način, da ljudstvo ni najmanj zavzeto za liberalno cerkveno politiko!! Ali, ali: ko bi se pa množile take zmage, kakor je bila ona v Čakovcu? Potem bi postala stvar jako resna.

Papež in republika. Listi pripovedu-jejo o nekem pogovoru, koji je imel Lev XIII. se socijalnim demokratom Viger d'Ato-nom. Papež se je baje izrazil o tej priliki: „Silna opozicija socijalnih demokratov v Franciji in Nečiji daje vedno več misliti, vendar je nje delo prazno, ker jej nedostaje vera v Boga. Republika je vsega spoštovanja vredna državna oblika in kraj vseh nje zmot-ljubim francosko republiko bolj nego se mi-sli. Zakaj ne bi bila republika verna? Lju-dij hoteti vladati brez vere, to so prazne sanje. Stranka socijalistov je mlada in ima to prednost, da nima pogrškov starih strank na svojem računu, ali nedostaje jej disci-pline in vspeh mora izostati, ker je brez vere.

Volitve v Italiji. Volitve v poslansko komoro italijansko se bodo vršile najbrže meseca maja.

Različne vesti.

Umri je pri sv. Ivanu danes zjutraj ob 4 uri v cvetju mladeniške dobe nadobudni mladenič Alojz Vatovec, sin posestnika Josipa Vatovca in nečak deželnega poslanca Ivana Marije Vatovca. Rodoljubni rodbini iz-rekamo svoje iskreno sožalje.

Novi višji državni pravdnik v Trstu. Višji državni pravdnikom v Trstu je ime-noval cesar dosedanjega predsednika okrož-nemu sodišču v Celju, Gertscherja. To imenovanje je morda presenetilo marsikoga, kajti ni baš navada, da bi prihajali na taka važna mesta možje iz drugih kronovin. Nam pa ne prihaja na misel, da bi si razbijali glavo o tem, kakor nas tudi ne vznemirja ni najmanj glas, da novi višji državni pra-vdnik ni poseben politički prijatelj narodu slovenskemu. Mi imamo o takih prilikah pred očmi le uradnika in se ni najmanj ne bri-gamo za njega zasebno mišljenje. Vse to, kar zahtevamo in želimo mi od novega viso-kega dostojanstvenika, je razumno že samo ob sebi pri pravem cesarskem uradniku: objektivni bódi! Tudi v jezikovnem pogledu si ne želimo nikakega posebnega povpeše-vanja, ampak zahtevamo le to, kar je iz-raženo že v državnih temeljnih zakonih in v kazensko sodnem redu!! To si želimo — ne le v svojo kor-ist, ampak tudi na korist zanesljivega pravo-sodja. In nimamo vzroka dvomiti, da ne bi višji državni pravdnik popolnoma odgovarjal važnemu mestu, na katero je poklican.

Biskup Strossmayer, ta veliki mecen jugoslovanski dopolnil je dne 4. t. m. svoje 80. leto. Hrvatski narod slavil je radostnim in hvaležnim srcem ta pomembni dan svo-jega dobrotnika. V Djakovu priredil je „Zbor duhovne mladosti“ v biskupskem dvoru pri-merno slavnost, pri kateri je bogoslovec A. Cifrić govoril o Strossmayerjevem delovanju in o njegovih zaslugah. Udeležniki slavnosti priredili so jubilarju veličastno ovacijo. Bi-skup Strossmayer je popolnoma zdrav in gibčen. — Bog ga ohrani še mnogo let hr-vatskemu narodu in Jugoslovanom!

Vreme. Po predvčerajšnjem strašnem zimskem viharju nastalo je zopet južno vreme. Sneg in led topi se v mestu kaj naglo v blatno kalužo, vendar pa je dosti ledu še po višje ležečih krajih mesta in po okolici. Mar-sikdo je padel tudi včeraj na gladki, opolzli cesti ter se pobil manj ali več izdatno, kakor je že nanesla sruča v nesreči. Število teh neprestovoljnih padcev je izredno veliko. Tu navajamo le izdatnejše nezgode: 40-letni mlekár Ivan Žiberna iz Sežane padel je v ulici Giulia in si zlomil levo roko. 24-letni kmet Josip Pregare iz sv. Jožefa padel je na cesti pri sv. Ani ter si razbil desno ko-leno. Finančni stražnik Josip Kosovel, 54 let star, stanujoč v ulici del Bosco št. 30. iz-

pahnil si je o padu levo roko ter se hudo pobil; takó tudi 36 letni dninar Anton Regent, stanujoč v ulici del Veltro hšt. 4. — Na čuden način je ponesrečila 45-letna mlekarica Marija Stanič iz Bazovice. Ista je zdrsnila v mestu in o padu udarila z licem takó silno ob posodo za mleko, da si je popolnoma presekala gornjo ustnico. Vsi ti ponesrečeni in poleg njih še nešteto drugih prišli so na zdravniško postajo iskat pomoči.

Čujemo, da nameruje g. Elija Treves za jednake slučaje viharja — Bog nas čuvaj! (Ne Trevesa, ampak viharja! Stavec.) — organizovati posebno izurjeno osebje, katero naj bi takoj priskočilo ponesrečenim v pomoč in spremljalo bojazljivce in slabotne ljudi preko nevarnih krajev. To je gotovo vse hvalevredno, a po našem menenju bi bilo mnogo umestnejše, da bi slavni mestni magistrat strogo pazil na to, da se izvršujejo njegove naredbe. Naj v prvi vrsti sam da osnažiti ulice in ceste snega in ledu — saj denarja ima za „Lego“, ako ne za drugo — potem pa naj pazi, da zasebniki izčistijo tratoarje. Mestnih stražarjev je dovolj, ki nimajo bogsigazna kaj opravila. Ako stori mestni magistrat takó, mogli bodo ljudje hoditi po svojih opravkih, ne da bi si lomili noge in rebra.

Najumestnejša rešitev. Iz dobrega vira doznajemo, da so v vatikanu tisto grdo ovačbo proti škofu tržaškemu kar lepo položili: ad acta s kratko motivacijo, da že poznajo — ova čuhe. Taka rešitev je bila pač najumestnejša.

Za družbo sv. Cirila in Metoda so darovali: občina Štorje mesto venca na grob svojemu častnemu občanu, dolgoletnemu poslanec in županu 15 gld. — Katarina in Jernej Čelan 5 gld. — Četvorica v gostoljubni hiši Ivana Gradna v Zgoniku 5 kron. — V veseli družbi na godovni dan Marije Vrtovčeve nabrali 3 gld. 60 nvč. — Na predlog Frana Smerdela iz Sežane se je nabralo na dan sv. Blaža v družbi sežanskih narodnjakov in nekaterih Dutovljancev 2 gld. 2½ nvč.

Stalni rodoljub naše slovenske šole pri sv. Jakobu, ki se vedno zanima za našo mladež in ki o raznih prilikah leto za letom poklada denarne darove na družbeni oltar sv. Cirila in Metoda, je v minulem tednu daroval 4 prav lepa razpela za šolske sobe v vrednosti 90 gld. Ta rodoljub je naš vrli Luka Serazin, posestnik pri sv. Jakobu. Njemu se tem potom najsrčneje zahvaljuje vse učiteljstvo.

Vodstvo slov. šole v Trstu.

Za zdravnike. Občina Gračar razpisuje službo občinskega zdravnika. Plača je 1500 gl., poleg tega 150 gld. stanarine na leto. Prošnje do 10. marca t. l.

Kriza v Gorici. Iz Gorice nam pišejo dne 8. februarja 1895.: Danes dopoldne ob 11. uri so se zopet zbrali odposlanci slovenskega in italijanskega deželnozborskega kluba, da nadaljujejo p. gajanja; razpravi je prisustvoval tudi namestnik Rinaldini, kateri je sem navlašč zato prišel. Navzoča sta bila dalje okrajni glavar pl. Bosizio in deželni glavar grof Fran Coronini, ter slovenski delegati grof Alfred Coronini, dr. Gregorčič in dr. J. Tonkli; italijanski delegati Pajer, Venutti in Dottori. Razprava je trajala preko dve uri, a sporazumljenje se ni doseglo, ker Lahi žele in bi tudi dobili od vlade podporo 484.000 gld. za namakanje Tržaške ravnine in od te svote bi morala dežela garantirati vladi znesek 161.000 gld. Za vse to pa ponujajo Lahi Slovincem le svoto 50.000 gld. za zgradbo ceste na levem bregu Soče od Kanala do Tolmina. Druge manjše zahteve Slovencev pripoznavajo in bi dovolili Lahi, kakor n. pr. letnih 1000 gld. za sloven. obrtno nadaljevalno šolo, 5000 gld. za cesto Soča-Trenta in druge manjše svote, kakor je naznanjeno v zadnji številki „Goriškega Vestnika“ in v včerajšnji številki „Sloge“. Ustanovitev šolskega deželnega zaloga odklanjajo Lahi z vso odločnostjo. Misi se, da bo prihodnja seja deželnega zbora naznanjena za ponedeljek. Ako se je ne udeleže slovenski poslanci, se govori, da bodo najprej deželni zbor razpuščen ali pa se odloži nadaljnje zasedanje na poznejši čas. Situacija je še zmirom nejasna in jako motna, posebno ker se misli, da kani deželni glavar odločati se. Premembo deželnega volilnika in mestnega statuta goriškega so Lahi pokopali. Glavni vzrok upora slovenskih poslancev je pa iskati v dosedanjih

protekciji Lahov od strani vlade. Sloveni nikakor ne odnehajo.

Zapreke v prometu na južni železnici, nastale vsled slabega vremena, so odstranjene. Tako javlja obratni inšpektorat južne železnice. Vlaki vozijo zopet kakor navadno. Nezgode ni bilo nikake na južni železnici.

Klub slovenskih biciklistov „Tržaškega Sokola“ naznanja, da se prične vezbanje za začetnike, kakor hitro se prijavi zadostno število. — Objave sprejema gosp. Grebenc, predsednik klubov, v svoji prodajalnici Via S. Giovanni št. 6. — Da ta sport ni samo zdravju koristen, ampak tudi zelo zabaven, spričuje najbolj njegova velika razširjenost in popolnost koles, tako, da se klubov odbor nadeja, da se bodejo gotovo tudi tukajšnji rodoljubi (ker se njim nudi lepa prilika) več zanimali za ta sport in ga vsestransko podpirali.

Obrtnijsko društvo v Barkovljah napravi v petek dne 15. t. m. ob 7. uri zvečer v društvenih prostorih svoj občni zbor.

Iz Dutovlj nam pišejo: Trg sv. Blaža v Dutovljah je bil letos posebno obiskan. Svirali ste dve godbi, jedna iz Prvačine, druga iz Trsta.

Pevsko društvo „Zarja“ v Rojanu priredi v soboto, dne 16. t. m., veselico s plesom v prostorih „Rojanskega posojilnega in konsumnega društva“. Vspored veselici pričobimo pozneje.

Ples ognjenega društva v Sežani bode dne 17. t. m. v prostorih g. Oskarja Polleya na Vagi. Začetek je ob 7. uri zvečer. Vstopnina 1 krono. Čisti dohodek je namenjen v društvene svrhe.

Veselica, katero je priredil veselilni odsek „Rojanskega posojilnega in konsumnega društva“ s prijaznim sodelovanjem pevskega društva „Zarja“ minolo soboto obnesla se je povoljno. Dvorana je bila polna ponajveč domačega občinstva. Tečke, pevane po pevskem društvu, čeprav že znane občinstvu, vzbudile so pozornost in bile pohvalno sprejete. Ugajal je „Orest“, kojega je mojstersko in naravno vprižarjal gospod Gorjanec. „Slovensko junakinja“ deklamovala je g. ca Mikelič z znano preciznostjo. Občno zanimanje in premmno naravnega smeha je vzbudila menj navadna igra „Raztreščenci“. Uloge iste niso mogle biti v boljših rokah nego so bile. Gospod major (A. Bremic) in stotnik (J. Petrič) sta uprav mojsterski izvršila svoji nalogi; gospodična Podkrajšek (Jelica) in g. Gorjanec (Dragotin), čeprav novina na odru, igrala sta izborna. Vse vknpe upamo kmalu zopet videti na odru. Po končanem voporedu vršil se je ples, ki je bil prav živahan ter je trajal do jutra.

Iz Kačiča nam pišejo: Dne 31. t. m. imeli smo pri nas lepo veselico s plesom v gostilni gospe udove Bradarčeve. Pri veselici je svirala domača sedmobratska godba. Enake veselice še nismo doživeli tu. Soba bila je odlična z narodnimi zastavami in bršljanom in rajali smo do ranega jutra. Videli smo o polnoči tudi lepih mask in čuli lepo petje domačih in iz drugih vasij došlih pevcev pod vodstvom g. Antona Muhe iz Lokve. Čast, komur čast. Veliko smeha je vzbujal krokarski klub „Klobasa“, ki se je privlekel v našo vas v sneženem balonu. Posebno dobro je izvršil ta klub svojo koračnico „Klobasa“. Nadejamo se, da se ta predpust zopet snidemo.

Na lepem vspehu moramo posebno zahvaliti gospo Bradarčevu in gosp. nadzornika Svetica, koja sta se mnogo potrudila za to veselico. Opazovalec.

Laški špekulantje. Videmo „Patria del Friuli“ piše: Govori se, da se pogajajo nekateri tovarničarji za izdelvanje vžigalnic z neko avstrijsko banko, da bi osnovali v Trstu veliko tovarno, katera naj bi izvažala italijanske vžigalnice posebno na Vstok. To izvažanje je zelo veliko, toda sedaj je v nevarnosti, ker italijanska vlada zahteva ogromne davke za izvažanje vžigalnic in so zaradi tega razni tovarničarji zaprli svoje tovarne. Omenjeni špekulantje pa hočejo osnovati novo tovarno v Trstu le zaradi tega, da prvič uidejo zahtevam italijanskega fiska (državnega zaklada), drugič pa — in to je glavna stvar — postanejo deležni onih po zakonu zajamčenih olajšav, katere so zajamčene novim industrijam v Trstu in okolici. — Zakaj vendar slovenski kapitalisti ne izkoristijo teh olajšav?? Mar ni v Slovanih dovolj podvzetnih mož?

Bankovci po 1 gld. Do konca januarja t. l. je umaknenih iz prometa in uničenih za 48.352.626 gld. bankovcev po 1 gld. Ostalo jih je v prometu še 9.530.735 gld.

Béda v Italiji. Iz Rima pišejo dne 7. t. m. da je italijanski kralj podaril 1000 lir bednikom v Sambuciju, pokrajine Rimske, ker ljudstvo umira od glada. Jeden urednikov vplivnega Rimskega lista „La Tribuna“ podal se je na lice mesta, da more tim vestnejše sporočiti o dejstvih. Isti očividec poroča v „Tribuni“, da je poslednja letina koruze v omenjeni pokrajini bila zelo slaba — kar je razvidno tudi iz vladnih poročil — ter da je ljudstvo že tekom decembra meseca min. leta porabilo zalogo koruze do zadnjega zrna. V omenjenem kraju 120 rodbin doslovno umira od lakote. — Gladni bedniki so vedno v postelji, kajti isti onemogli so popolnoma, ker drugega nimajo zveči, kakor travo in suho listje!! Deset novorojencev poginilo je od lakote. „Tribuna“ očita vladi, da je jako počasna, kajti tu je treba brze in izdatne pomoči.

Blažena in vendar gladna Italija!

Razprava Pallitschek. Nedavno sporočili smo, da so zaprli bivšega avstro-ogerskega generalnega konzula v Novem Yorku, dr. Pallitschka, obtoženega pomeverjenja. (Naši čitatelji se menda še spominjajo, da je dr. Pallček o svetovni razstavi v Čikagu potrgal češke oglase. Ur.) Včeraj se je vrnila pred porotnim sodiščem na Dunaju razprava proti Pallčku. Obtoženi je izjavil, da nikakor ni mogel izhajati s svojo plačo (10.000 gld. na leto) kajti podpiral je avstro-ogerske podanike in kar je trošil, trošil je le za ugled Avstro-Ogerske. Navedel je v primeru „skromnih“ svojih dohodkov, da je imel nemški konzul tekom razstave v Čikagu mnogo, mnogo več plačo nego on (Pallček) in poleg tega še posebne nagrade. — Vsi svedoki govorili so v prilog zatožencu. Porotniki z a n i k a l i s o n j i m s t a v l j e n o v p r a š a n j e o p o n e v e r j e n j u z 8 g l a s o v i p r o t i 4, a c e l o p o s l e d n i š t i r j e i z j a v i l i s o s v o j e p r e p r i c a n j e, d a o b t o ž e n e c n i m i s l i l o š k o d i t i c e s. k r. e r a r. S o d i š c e j e n a t e m e l j u t e g a v e r d i k t a r e š i l o o b t o ž e n c a o b t o ž b e t e r g a s t a v i l o t a k o j n a s v o b o d o.

Nenadna smrt. Včeraj zjutraj je Marija Marušič, mizarjeva soproga, stanujoča v ulici Media hšt. 13, v svojem stanovanju pripravljala kavo. Hkrati zgrudila se je na tla, glasno klicaje v pomoč. Soprog poslal je naglo po zdravnika na zdravniško postajo, toda ko je prihitel isti, bila je žena že mrtva. Zadelo jo je kap na srcu.

Nenadoma umrl je danes opoldne v kavarni „Tergestum“ 50letni patentirani mešetar Josip Adami. Prihitevši zdravnik je konstatoval nastopivšo smrt in so potem prevelo truplo v mrtvašnico pri sv. Justu. Adamiju že več dni ni bilo dobro.

„Slovenski Svet“ 6. št., od 9. t. m., ima naslednjo vsebino: Drugi deželni jezik. — Ruski državni budget na 1895. l. — Pesmi: Lermontova: Črnooki (v ruskem izvirniku in slovenskem prevodu z latinico in cirilico); Kraški soneti; Izpoved; Bog i Hrvati; Tu me nram . . . (srbska). — Velika carska milost. — Književno pismo o Ilirizmu. — Dopisi: Dunajsko pismo; Pismo z Dunaja; Iz Melnika na Češkem. — Ruske drobtinice. — Ogled po slovenskem svetu. — Zmes. — Književnost.

„Slovenski Svet“ se prodaja v Trstu v naslednjih tabakarnah in prodajalnicah: Internationales Zeitungs-Bureau; — Piazza Caserma, 1; — Via Cecilia, 2; — Campo Belvedere, 21; — Piazza delle Poste, 2; — Volti di Chiozza, 1; — Piazzetta S. Lucia.

Sodnijsko. Včeraj dobili so pred tukajšnjim sodiščem štirje izvoščki zaradi tatvine vsak po jeden mesec ječe. Ti štirje izvoščki so 26letni Josip Tavčar, 22letni Emil Stern, 27letni Ivan Slamič in 44letni Anton Bizjak, vsi štirje iz Trsta. Pregrešili so se s tem, da so dne 5. maja m. leta na potu v Barkovlje meni nič tebi nič pili vino iz sodov, katere so peljali v sodih na račun tvrde Semler & Gerart v Barkovlje. Ko so pripeljali vino na določeni kraj, konstatoval je trgovec, da so se sodi med potjo „posušili“ za 44 kilogramov! Torej je sleherni izmed izvoščkov popil svojih poštenih 11 kilogramov vina! Dobri žetelci! Popito vino bilo je vredno 9 gld. 60 nvč.

Policijsko. 31letni težak Fran K. iz Trsta, pristojen v Logatec, pretepal je minolo noč

v ulici del Ponte neko žensko. Obdeleval jo je s pestmi in s petami. Prišli so stražarji ter vzeli „ljubeznivega“ Franceka s seboj. — 34letnega že večkrat kaznovanega Ivana Z. iz Trsta zaprli so, ker so ga srečali stražarji na trgu delle Legne, ko je nesel ogri-njačo, katero je bil brčkone ukradel.

Književnost.

„Jugoslavjanski Stenograf“ i „Glasnik“. Izdaja prof. A. Bezenšek. Iznemadil nas je ta list po svoji elegantni obliki in finem tisku. Posebno pa so slike vse izvirne, jako lepo izdelane ter najčisteje tiskane. Pri vseh teh izbornih lastnostih je pa sploh ta list prvi svoje vrste, kakoršnega še dosedaj na slovenskem jugu ni bilo, ter se mora že na prvi pogled vsakemu prikupiti; a zanimaj bodi posebno prijatelje jugo-slovenske vzajemnosti, ker je pisan v vseh štirih narečjih slovenskega juga, in priobčuje vse važnejše vesti na kulturno-zgodovinskem polju iz Slovenije, Hrvatske, Bolgarske in Srbije; vsaka vest je pisana v onem jeziku, katerega plemena se v prvi vrsti tiče. Ilustracije so izdelane po izvirnikih prof. Mrkvičke v Sofiji, prof. Angelova v Plovdivu, akad. slikarja Grileca v Ljubljani; a fotografije po proizvodih amateurfotografu Srečka Magoliča v Celji, potem po fotografijah dvorskih fotografov Jovanoviča v Beogradu in Karastojanova v Sofiji. A stenografični del je litografičan v Draždanih tako čisto in pravilno, da se more meriti s prvimi strokovnimi listi na svetu. Kakšna velika razlika je mej prvimi petimi tečaji tega lista in sedanjim šestim. Tukaj se vidi napredek v stroki, a vidi se tudi, da uredništvo razpolaga z izdatnimi duševnimi in gnotnimi sredstvi, da daje listu tak obilen zadržaj in tako krasno obliko, pri vsem tem pa je cena nizka (2 gld. 50 kr. za vse leto.) Urednik gosp. Bezenšek je razpisal v prvi vrsti še posebno nagrado 400 kron za štiri najboljše kulturno-zgodovinske članke, pisane v slovenskem, hrvatskem, srbskem in bolgarskem jeziku. Kakor smo zvedeli, prinese „Jugoslavjanski Glasnik“ v prvem polletju kot prilogo še nekatere glasbene novosti našega umetnika Davorina Jenka. Tudi slike prvih umetnikov in umetnic pisateljev in pisateljic na slovenskem jugu bodo prišle na red. Krasna slika gld. Nigrinove v ulogi „Ofelije“ je že izdelana v Pragi ter pripravljena za 3. števil. Razne narodne noče s slovenskega juga bodo videti v vsaki številki; sploh ga bodo krasile le izvirne slike, vzete iz narodnega življenja Jugoslovanov. A tudi slike najlepših pokrajin in mest bode prinašal: v prihodnji številki pridejo slike iz postojinske jame, katere je pri električni rasvetlji posnel postojinski fotograf Šeber. Tako bode list dostojen svojega imena „Jugoslavjanski Glasnik“, in mi ga ne le stenografom, ampak tudi vsem prijateljem slovenske književnosti najtopleje priporočamo. Naroča se list pri gosp. izdavitelji prof. Ant. Bezenšku v Plovdivu ali pa tudi pri g. Drag. Hribarji v Celji. Naslovni list je jako ukusen; narisal ga je akad. slikar Grilec v Ljubljani.

Najnovejše vesti.

Budimpešta 9. Promet na severnem Ogerskem je se vedno zaustavljen. V Kosicah razsaja od včeraj strašen vihar ob padanju snega. Vlazi prihajajo po več ur prekanso. Zveza z vami je skoro nemogoča. V Pečuhu sneži že 30 ur neprenehoma.

Dunaj 9. Ministerski predsednik ogerski baron Banffy je dospel danes tu sem, da poroča cesarju o položaju. Cesar je vsprejel Banffyja o poludne.

London 8. V zbornici poslancev je prijavil minister za trgovino, da je v doli ob 20. decembra 1894. do 17. januarja 1895. ob britanskem obrežju poginulo 400 ljudi vsled težkih nezdod na morju, 586 pa je bilo rešenih.

Bratje telovadci!

Ker napravimo dne 10. marca t. l. javno akademično predstavo, opozarjamo tem putem vse one telovadce, ki mislijo sodelovati pri tej predstavi, da se do 11. t. m. gotovo prijavijo v društveni telovadci (na voglu ulice Farneta in ulice Amalija).

Kdor se do omenjenega dne ne prijavi, ne bode mogel sodelovati.

ODBOR.

Zahvala.

Podpisani odbor se prisrčno zahvaljuje gospodu županu Aleksandru Mahorčiču za doposlano ustopnino o kačički veselici.

ODBOR.

Trgovinske brzojavke.

Budimpešta. Pšenica za spomlad 6.52-6.53 Pšenica za jesen 1895 6.87 do 6.89 Ovas za spomlad 6.52-6.53 Rž nova 6.40-6.42. Koruza za maj-juni 6.18-6.19.

Pšenica nova od 78 kil. f. 6.55-6.60, od 79 kil. f. 6.60-6.65, od 80 kil. f. 6.65-6.70, od 81 kil. f. 6.70-6.75, od 82 kil. f. 6.75-6.80.

Ječmen 6.30-6.35; proso 6.20-6.25. Pšenica: Slabe ponudbe. povpraševanje jako neznatno. Trg silnoma mlačen. Prodalo se je 10000 mt. st. Vreme: blago.

Praga. Neradnirani sladkor za februar f. 11.90 mare 11.95, maj 12.12 nova letina. 12.65.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in s carino vred, odpošiljatev precej f. 28.25-29 febr. Avg. f. 29.50. — Concaasé za februar-mare 29.50. — Cetrorni za febr. 30.75. V glavah (sodih) za februar 30.75.

Havre. Kava Santos good average za februar 94.50, za juni 94. — cene mirneje.

Hamburg. Santos good average za mare 76.75 maj 76.25 september 75. — mlačno.

Dunajska borza 9. februarja 1895

	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	101.25	101.25
„v srebru	101.40	101.25
Avstrijska renta v zlatu	126.00	125.98
„v krunah	99.20	99.20
Kreditne akcije	415.30	415.40
London 10 let.	124.35	124.30
Napoleoni	9.85 1/2	9.85 1/2
100 mark	60.72 1/2	60.71 1/2
100 italj. lir	46.80	46.65

Tržne cene.

(Cene se razumejo na debelo in s carino vred.)

Domači pridelki.

	Cena od for.	do for.
Facel: Koka	100 K. 14.50	14.75
Mandoloni	11.50	11.75
svetlorudeči	10.25	10.50
temnorudeči	—	—
kanarček	11.50	11.75
bohinski	12.50	12.75
beli veliki	10.50	10.75
„mali	10.75	11.00
zeleni, dolgi	7.50	—
„okrogli	8.00	—
mešani hrvaški	8.00	—
„stajerski	9.00	—
Maslo fino stajersko	9.50	9.75
Ječmen št. 10	10.00	10.25
„9	11.00	11.25
Zelje kranjsko	6.75	7.00
Ropa	6.00	—
Krompir, stajerski	4.10	4.20
Proso kranjsko	8.75	—
Leča, kranjska	9.00	—
Špah ogerski	49.00	50.00
Mast ogerska	52.00	54.00
Kava Mocca	190.00	192.00
Ceylon Plant, fina	182.00	184.00
„Perl	189.00	191.00
Java Malang	—	—
Portorico	—	—
Guatemala	158.00	160.00
San Domingo	—	—
Malabar Plant.	—	—
„native	170.00	172.00
Laguayra Plant.	—	—
„native	152.00	154.00
Santos najfiniji	148.00	145.00
„srednje fini	145.00	145.00
„srednji	121.00	123.00
„ordinar	—	—
Rio oprani	150.00	152.00
„najfiniji	144.00	145.00
„srednji	144.00	145.00
Sladkor Centrifugal I. vrste	100 K. 28.75	29.00
Concaasé	29.75	30.00
v glavah	31.25	32.00
razkosani	30.75	31.00
Riz italijanski fini	100 K. 19.00	19.50
„srednji	18.25	18.75
Japan fini AAA	16.50	—
„srednji	15.25	—
Rangoon extra	13.00	—
„I.	12.50	—
„II.	9.00	—
Petrolej ruski v sodih	18.25	—
v zabojih od 29 kil	5.80	—
Olje italijansko najfinije	100 K. 64.00	66.00
„srednjejino	55.00	57.00
bombažno, amerik.	34.00	37.00
dalmatinski	32.00	34.00
Limon Mesinski	zaboj	4.00
Pomaranče	4.00	—
Mandeljni Dalmatinski	100 K. 63.00	64.00
„Bari	68.00	70.00
Pinjoli	—	—
1 št. Dalmatinski	8.25	8.75
„Puljeski	12.50	13.00
3 ekve Puljeske	15.25	15.50
„Griške v veneih	30.00	40.00
5 starine	29.00	30.00
Vimperli	18.00	24.00
Obabe	38.00	39.00
Polenovke srednje velikosti	—	—
„velike	—	—
„male	—	—
Sladki v velikih sodih	12.50	—

Trgovina.

Moka in otrobi. Moka. Mlin v Veliki Kikindi na Ogerskem razprodal je svojo številko „00“ povprečno 11 gld. 50., a tudi nekoliko vagonov nižjih števil po nepoznani ceni. Hočevarjevi mlin je prodal tudi nekoliko raznih svojih števil po olajšanih cenah. Razni drugi mlini imeli so nekoliko kupčije, toda le na drobno. Vazne kupčije ni bilo nobene in tržišče je vedno še v žalostnem svojem položaju. — Cene ogerskih mlinov so povprečno te-le: št. 0 od f. 11.80 do 12.55; št. 1 od f. 11.20 do f. 11.90; št. 2 od f. 10.60 do f. 11.40; št. 3 od f.

10.10 do f. 10.70; št. 4 od f. 9.80 do f. 10.60; št. 5 od f. 9.60 do f. 10.40; št. 6 od f. 8.50 do f. 9.60; št. 7 od f. 7.10 do f. 7.85 in št. 8 od f. 5.90 do f. 6.45, kakor je že dotična vrst.

Otrobi. V minoletem tednu prodal je „Economo“ nadalje svoj izdelek po f. 4.05 kvintal, z vrečo vred. Ostale marke so nespremenjene in je malo ponudbe.

Drobni otrobi. Levantinski ponujali so se po f. 3.50 kvintal z vrečo vred, toda kupcev ni. Trg se je zaključil mlačno.

Goved. Od 31. do 6. t. m. prodalo se je v Trstu 442 volov in 64 krav klavne živine in sicer 70 volov iz Kranjske, 122 iz Hrvat., — iz Istre, 35 iz Dalm., — iz Furlanske in 15 domači. Placovali so se: voli iz Kranjske po f. 48.— do 48.50; voli iz Hrvatske po f. 43.— do 44.—; iz Istre po f. — do —; iz Dalm. po f. 43.—44.— iz Furlanske po f. — in domači po f. 48.— do 48.50; domače

krave po f. 45.— do 46.50 in krave iz Furlanske po f. 45.— do 46.50 kvintal mrtve vage.

Seno in slama. Seno I. vrste prodajalo se je v tem tednu po f. 4.15, II vr. po f. 3.— slama I. vr. po f. 3.20. in II. vr. po f. 2.70 kvintal.

Surovo maslo, jajca in kokoši. Kranjsko surovo maslo prodajalo se je v tem tednu v partijah od 20 do 30 kg. po 98 nč. do 1 f., v part. od 30 do 50 kg. po 96 do 98 nč., furlansko surovo maslo v part. od 20 do 30 kg. po f. 1.08 do f. 1.12 in v part. od 30 do 50 kg. po f. 1.06 do f. 1.08 kilogram. Tolminsko surovo maslo I. vrsti po f. 1.08 do 1.10 kilogram.

Jajca na debelo po f. 3.50 do 4.— sto komadov.

Kokoši po f. 1.— do 1.40 komad, piščeta po f. 1.70 do f. 1.90 par.

Krompir. navadni, na debelo po 3.75 do 4.25 kvintal. „R. M.“

Potrtega srca javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je Vsemogočni našega ljubljenega sina, oziroma brata

Alojzija Vatojca

danes v soboto ob 4. uri zjutraj po kratki bolezni v 18. letu njega dobe in previdnega sv. zakramenti za umirajoče k sebi poklical.

Pogreb se bode vršil jutri v nedeljo ob 4. uri popoldne pri sv. Ivanu od hiše žalosti št. 44.

Sv. Ivan pri Trstu, dne 9. februarja 1895.

Jožef Vatojca, oče.

Adrijan, brat.

Marija, Amalija, sestre

Jožefa Vatojca, mati.

Fračiška in Pavla

Ta objava velja mesto posebnega naznanila.

Nič več kašlja!

Balzamski petoralni prah ozdravi vsak kašelj, plućni in bronhijalni katar, deluje se v odlikovani lekarni PRAXMARER „Al due Mori“ Trst, veliki trg. Poštne pošiljke izvršujejo se neutegoma.

Podpisani javlja s. občinstvu, da v gostilni

„ALLE POSTE NUOVE“

(na vogalu ulice delle Poste in ulice Geppe)

toči pristni istrski teran po 32 nč. in belo muškato vino po 40 nč. liter. — Kuhinja je vedno pripravljena; kosila in večerje po jako nizki ceni. V zalogi so izvrstne kranjske klobase in okajeno prešije meso (Kaiserfleisch). — Vino na dom po 30 nč. liter. Pripor. da se obilnemu obisku spoštovanjem

M. Vučko.

Dobroznana gostilna

ANTONA VODOPIVCA

(po domače „pri Prvačkoveu“)

v Trstu,

ulica Solitario št. 12

toči kolikor v gostilni, tolikor pri veseljih v sokolski telovadnici, vedno le pristna vipavska, Prvačka in kraška bela in črna vina. — Sladki riesling v steklenicah, in modro frankinjo, vsaka steklenica drži 1 liter in velja 60 novč. — Postrežba je poštena, cena zmerna. Kuhinja je preskrbljena s tečnimi, toplimi in miznimi jedmi.

Priporočam se rojakom v Trstu in z deželo. Toči vino tudi družinam 4 nč. ceneje, ako se odesame najmanj 5 litrov.

Podpisani je kupil „en block“ od steklene maso trgovino

M. MILIC

na voglu Piazza Gadola in Via Nuova 27. ter naznanja p. n. občinstvu, da dočim je storil potrebno preskrbeti trgovino z novim blagom, prodaja dosedanje blago po

najnižji razprodajalni ceni.

Priporočajo se slav. slovenskemu občinstvu za mnogobrojno obiskovanje, be-oži

Josip Rebeck.

Krojačnica za moške,

spojena z izdelovanjem perila

za moške in ženske

A. ŠČUKA

Via Farneto. TRST, št. 34, I nadst.

prilaga se za vsakovrstna dela krojaške obrti za moške obleke, kakor tudi za izdelovanje perila za moške in ženske Delo izvrši natančno po meri in cenó.

„Tržaška posojilnica in hranilnica“

(registrovana zadruga z omejenim poročtvom)

Via Molin Piccolo št. 1. I. nadstropje.

Daje posojila na menice in intabulacije proti 6% obrestim, na zastavo srečk in vrednostih papirj v pa proti 5 1/2% obrestim. Od hranilnih ulog plačuje po 4% obresti.

Uradni dnevi so:

Vsaki dan od 9. do 12. ure popoldne in od 3. do 5. popoldne, sveda izjemni nedelje in praznike. Izplačuje se vsaki ponedeljek od 11. do 12. ure popoldne, in vsaki četrtek od 3. do 4. ure popoldne. Glavni deleži veljajo po 200 kron. Zadržni deleži se lahko plačujejo v mesečnih obrokih po 1 gld. ter znaša vsaki delež 10 gld. 128—

Svetilke za vsakovrstno razsvetljavo

ceniki in narisi na zahtev.

Brezplačno in poštino prosto.

R. DITMAR, TRST

Piazza Ponterosso 6.

Svetilke za vsakovrstno razsvetljavo

CENIKI IN NARISI NA ZAHTEV

BREZPLAČNO in POSTIČNE PROSTO

R. DITMAR, Trst

Piazza Ponterosso 6.

Palice z godbo za sprehod.

Elegantna palica z gumbom iz kovine, na katero lahko vsako takoj svira najlepše melodije. NOVO! Lepo za sviranje v sobi in pri izletih. Komad stane le 2 gld. po poštne povzetju ali sa gotov, naprej poslani denar. Vsprejma se poštne marke za plačilo Okirberg, Düsseldorf a. Reln.

Lepa hiša

z tremi nadstropji, pol ure oddaljena od Trsta, ob cesti na Prosek, prav pripravljena za prodajalnico ali gostilno, je na prodaj. — Natančneje se poziraj v Kavarni Commercio pri Jos. Vodopivcu.

2 zlati 13 srebrnih kolanj.

9 šestnih in priznanih diplom.

Kwizdina

restitucijska tekočina

e. in k. priv. pralna voda za konje. Cena steklenici avstr. velj. gld. 1.40.

Rabi se 30 let v dvornih hlevih, v večjih vojaških in zasebnih hlevih kot krepčilo pred težkim delom in po težkih delih, proti poditvam, izvinitjem, otrplosti kit itd. ter daje konjem posebno moč za brzo tekanje.

GLAVNA ZALOGA:

Fran Iv. Kwizda

e. in k. avstrijski in k. rumunski dvorni založnik, Okrožni lekar v Korneuburgu pri Dunaju.

Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah Avstro-Ogrske.

Paziti je na zgornjo varstveno znamko in zahtevati je izročeno: II.

Kwizdina restitucijska tekočina.

Vozni listi in tovorni listi v

Ameriko.

Kraljevski belgijski poštni parobrod „RED STEARN LINIE“ iz Antverpene direktno v

New York & Philadelphia

konecijonovana črta, od e. kr. avstrijske vlade. Na vprašanja odgovarja točno: koncicijonovani zastop 50—1

„Red Star Linie“

na Dunaju, IV Weyringergasse 17 ali pri

Josip-u Strasser-u

Stadt-Bureau & commercieles Correspondent der k. k. Oesterr. Staatsbahnen in Innsbruck.

Alojz Suppanz, urar, Corso, st. 39 v Trstu sprejema vsakovrstna, v njegovo stroko spada joča naručila. — Govori slovenski.

Bratje Ribarič, izdelovalci oglja v s. Trstu, pripravljajo svoje zaloge v Trstu: Via Podarica št. 1, Piazza della Valle 2, via Madonna 2, Piazza Cordellotti 2, z ubodom tudi v ulici Torrence po najnižjih cenah. Ogje I. kategorije karbonske, kok. drva na meste ldt. Naručbe se spremljuje tudi z dopisnic.

KATHREINER

KAŠTNI DIPLOM 1891-1894

8 ZLATIH KOLAJN

Pozor: zahtevajte in jemljite le izvrstno kavo s imenom „Kathreinera“.

Kot nadomestilo za bobovo kavo se priporoča go-odrasnikih ženskam, otrokom in bolnikom! Najkakovostnejša, edina zdravna in ob enem najcenejša priprava k bobovi kavi je!

KNEIPPOVA SLADNA KAVA.

Najčistejši prirodni plod v celih zrnih, ki se ne daje posorejati.

Se dobi povsod: 1/2 Kile za 25 kr.